Evropski parlament
2019-2024

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

2023/2115(INI)

14.9.2023

OSNUTEK POROČILA

o vidiku spola pri naraščajočih življenjskih stroških in vplivu energetske krize (2023/2115(INI))

Odbor za pravice žensk in enakost spolov

Poročevalka: Alice Kuhnke

PR_INI

VSEBINA

Stran

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA 3

OBRAZLOŽITEV 9

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o vidiku spola pri naraščajočih življenjskih stroških in vplivu energetske krize (2023/2115(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju členov 2, 3(1) in 3(3) Pogodbe o Evropski uniji,

– ob upoštevanju členov 8, 9, 10, 119, 122, 127, 151, 153(2), 156, 157, 191 in 194 Pogodbe o delovanju Evropske unije,

– ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti njenih določb o socialnih pravicah in enakosti žensk in moških,

– ob upoštevanju agende OZN za trajnostni razvoj do leta 2030, načela, da nihče ne sme biti prezrt, in zlasti cilja trajnostnega razvoja 1 o odpravi revščine, cilja 5 o doseganju enakosti spolov in izboljšanju življenjskih razmer žensk ter cilja 8 o doseganju trajnostne gospodarske rasti,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 5. marca 2020 z naslovom Unija enakosti: strategija za enakost spolov za obdobje 2020–2025 (COM(2020)0152)[1],

– ob upoštevanju versajske izjave voditeljev držav ali vlad z dne 11. marca 2022, zlasti zaveze, da bomo izboljšali našo prehransko varnost z zmanjšanjem odvisnosti od ključnih uvoženih kmetijskih proizvodov in vložkov, zlasti s povečanjem proizvodnje rastlinskih beljakovin v EU,

– ob upoštevanju Direktive 2009/73/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. julija 2009 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 2003/55/ES[2],

– ob upoštevanju Direktive 2012/27/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o energetski učinkovitosti, spremembi direktiv 2009/125/ES in 2010/30/EU ter razveljavitvi direktiv 2004/8/ES in 2006/32/ES[3],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov[4],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU[5],

---

[1] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_sl
[2] UL L 211, 14.8.2009, str. 94.
[3] UL L 315, 14.11.2012, str. 1.
[4] UL L 328, 21.12.2018, str. 82.
[5] UL L 158, 14.6.2019, str. 125.

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost[6],

– ob upoštevanju Direktive (EU) 2023/970 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. maja 2023 o krepitvi uporabe načela enakega plačila za enako delo ali delo enake vrednosti za moške in ženske s preglednostjo plačil in mehanizmi za izvrševanje[7],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. maja 2022 o socialnih in ekonomskih posledicah ruske vojne v Ukrajini za EU – krepitev zmogljivosti EU za ukrepanje[8],

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 5. julija 2022 o revščini žensk v Evropi[9],

– ob upoštevanju posebnega poročila Evropskega računskega sodišča z dne 26. maja 2021 z naslovom Vključevanje vidika spola v proračunu EU: čas je, da se z besed preide na dejanja[10],

– ob upoštevanju Priporočila Komisije (EU) 2020/1563 z dne 14. oktobra 2020 o energijski revščini[11],

– ob upoštevanju podatkov Mednarodne agencije za energijo o cenah končne porabe energije in davkih[12],

– ob upoštevanju poročila Mednarodnega denarnega sklada iz oktobra 2022 z naslovom *The Fog of War Clouds the European Outlook* (Vojna zamegljuje evropsko perspektivo)[13],

– ob upoštevanju študije Eurostata iz leta 2022 z naslovom *Living conditions in Europe* (Življenjski pogoji v Evropi)[14],

– ob upoštevanju informativnega dokumenta Eurostata z dne 10. februarja 2022 z naslovom *Energy prices on the rise in the euro area in 2021* (Naraščajoče cene energije v euroobmočju v letu 2021)[15],

– ob upoštevanju poročila Eurofounda z dne 28. oktobra 2022 z naslovom *The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses* –

---

[6] UL L 57, 18.2.2021, str. 17.
[7] UL L 132, 17.5.2023, str. 21.
[8] UL C 479, 16.12.2022, str. 75.
[9] UL C 47, 7.2.2023, str. 2.
[10] Evropsko računsko sodišče, Vključevanje vidika spola v proračunu EU: čas je, da se z besed preide na dejanja, 26. maj 2021, https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_10/SR_Gender_mainstreaming_SL.pdf.
[11] UL L 357, 27.10.2020, str. 35.
[12] Mednarodna agencija za energijo, *End-Use Prices Data Explorer* (Iskalnik podatkov o cenah končne porabe energije), 28. april 2023, https://www.iea.org/data-and-statistics/data-tools/energy-prices-data-explorer?tab=Overview.
[13] Mednarodni denarni sklad, *The Fog of War Clouds the European Outlook* (Vojna zamegljuje evropsko perspektivo), oktober 2022, https://www.imf.org/-/media/Files/Publications/REO/EUR/2022/October/English/text.ashx.
[14] Eurostat, *Living conditions in Europe* (Življenjski pogoji v Evropi), 2022, https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Living_conditions_in_Europe.
[15] Eurostat, *Energy prices on the rise in the euro area in 2021* (Naraščajoče cene energije v euroobmočju v letu 2021) 10. februar 2022, https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20220210-2.

Background paper (Kriza življenjskih stroškov in revščina v EU: socialni vpliv in odzivi politike – informativni dokument)[16],

– ob upoštevanju indeksov enakosti spolov Evropskega inštituta za enakost spolov (EIGE) za leti 2021 in 2022[17],

– ob upoštevanju raziskave Eurobarometra za jesen 2022[18],

– ob upoštevanju študije z naslovom *Gender perspective on access to energy in the EU* (Vidik spola pri dostopu do energije v EU), ki jo je 18. decembra 2017 objavil generalni direktorat za notranjo politiko Unije[19],

– ob upoštevanju informativnega dokumenta z naslovom *Gender Aspects of Energy Poverty* (Vidiki energetske revščine, povezani z spolom), ki ga je 1. marca 2023 objavil generalni direktorat za notranjo politiko Unije[20],

– ob upoštevanju študije z naslovom *The Gender Dimension and Impact of the Fit for 55 Package* (Razsežnost spola in vpliv svežnja „Pripravljeni na 55“), ki jo je 6. decembra 2022 objavil generalni direktorat za notranjo politiko Unije[21],

– ob upoštevanju informativnega dokumenta z naslovom *Energy poverty in the EU* (Energetska revščina v EU), ki ga je 18. septembra 2023 objavil generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve[22],

– ob upoštevanju mnenja Odbora za pravice žensk in enakost spolov z dne 12. maja 2022 o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o energijski učinkovitosti,

– ob upoštevanju poročila Odbora za razvoj z dne 7. aprila 2021 o vplivu podnebnih sprememb na ranljive skupine prebivalstva v državah v razvoju in mnenja Odbora za pravice žensk in enakost spolov z dne 2. oktobra 2020,

---

[16] Eurofound, *The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper* (Kriza življenjskih stroškov in revščina v EU: socialni vpliv in odzivi politike – informativni dokument), 28. oktober 2022, https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef22077en.pdf.

[17] Evropski inštitut za enakost spolov, indeks enakosti spolov za leto 2021, https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2021; in indeks enakosti spolov za leto 2022, https://eige.europa.eu/gender-equality-index/2022.

[18] Evropska unija, Raziskava Evropskega parlamenta za jesen 2022: Parlemeter, januar 2023, https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2932.

[19] Študija – *Gender perspective on access to energy in the EU* (Vidik spola pri dostopu do energije v EU), Evropski parlament, Generalni direktorat za notranjo politiko, Tematski sektor C – Pravice državljanov in ustavne zadeve, 18. december 2017, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/596816/IPOL_STU(2017)596816_EN.pdf.

[20] Informativni dokument – *Gender Aspects of Energy Poverty* (Vidiki energetske revščine, povezani z spolom), Evropski parlament, Generalni direktorat za notranjo politiko, Tematski sektor C – Pravice državljanov in ustavne zadeve, 1. marec 2023, https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/265960/Briefing_FEMM_IWD_2023_FINAL_EN.pdf.

[21] Študija – *The Gender Dimension and Impact of the Fit for 55 Package* (Razsežnost spola in vpliv svežnja „Pripravljeni na 55“), Evropski parlament, Generalni direktorat za notranjo politiko Unije, Tematski sektor C – Pravice državljanov in ustavne zadeve, 6. december 2023, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2022/736899/IPOL_STU(2022)736899_EN.pdf.

[22] Informativni dokument – *Energy poverty in the EU* (Energetska revščina v EU), Evropski parlament, generalni direktorat za parlamentarne raziskovalne storitve, 18. september 2023, https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2022/733583/EPRS_BRI(2022)733583_EN.pdf.

– ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. februarja 2021 o zmanjševanju neenakosti s posebnim poudarkom na revščini zaposlenih[23],

– ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A9-0000/2023),

A. ker se inflacija od leta 2021 močno zvišuje, zlasti zaradi visokih stroškov energije in hrane, dodatno pa se je situacija poslabšala zaradi neupravičene vojne agresije proti Ukrajini; ker se plače po napovedih ne bodo zviševale tako hitro kot inflacija, kar bo povzročilo krizo življenjskih stroškov; ker ta kriza močno ogroža preživetje, zdravje in dobro počutje žensk ter njihov dostop do stanovanj, hkrati pa omejuje njihovo kupno moč in zmožnost zagotavljanja hrane;

B. ker je Komisija marca 2022 po versajski izjavi sprejela vrsto ukrepov, da bi podprla kmetijsko proizvodnjo v Ukrajini, okrepila odpornost EU in ublažila hitro zviševanje cen hrane za evropske potrošnike;

C. ker so ženske v vsej svoji raznolikosti nesorazmerno prizadete zaradi posledic krize življenjskih stroškov, saj običajno spadajo v najrevnejši del prebivalstva, imajo velik delež prekarnih zaposlitev, njihovi dohodki so nižji zaradi plačne in pokojninske vrzeli, poleg tega pa se od njih še vedno pričakuje, da bodo opravile večino neplačanega skrbstvenega dela, zato imajo manj sredstev, da bi se zaščitile pred negativnim vplivom krize;

D. ker se zaradi podnebnih sprememb in z njimi povezanih katastrof povečujeta kriza življenjskih stroškov in tveganje revščine; ker nestanovitnost energetskega sistema fosilnih goriv najbolj prizadene skupine, ki že tako živijo na robu, energetska in živilska podjetja pa ustvarjajo rekordne dobičke;

E. ker je energijska revščina zelo velik izziv za EU, saj si med 50 in 125 milijoni ljudi ne more privoščiti ustreznega ogrevanja prostorov;

F. ker je za ženske, zlasti samohranilke in tiste, ki se spopadajo z presečno diskriminacijo na podlagi etničnega porekla, rase, priseljenskega statusa, spolne usmerjenosti, invalidnosti ali starosti, bolj verjetno, da jih bo energetska revščina najbolj prizadela; ker to pomeni, da se bo zaradi sedanje krize življenjskih stroškov povečala energetska revščina v EU, povezana z vidikom spola;

G. ker je ozaveščenost o vplivu energetske revščine na ženske v EU majhna in je o tem na voljo malo podatkov; ker evropska opazovalnica za energijsko revščino v svojem javno dostopnem sklopu kazalnikov ne zagotavlja podatkov, razčlenjenih po spolu; ker je le nekaj držav članic sprejelo opredelitve energetske revščine in kazalnike energetske revščine, pri katerih se spol običajno ne upošteva;

H. ker Komisija ni izpolnila svoje zaveze iz strategije EU za enakost spolov, da bo vidik spola vključila v vse glavne pobude Komisije, vključno z evropskim zelenim dogovorom in povezanimi politikami;

[23] UL C 465, 17.11.2021, str. 62.

I. ker mora Komisija v skladu s Pogodbama spodbujati enakost spolov; ker Evropsko računsko sodišče kljub temu ugotavlja, da vidik enakosti spolov ni bil vključen v proračun EU;

J. ker vidiki enakosti spolov večinoma niso vključeni v stebra zelenega prehoda in digitalne preobrazbe, ki sta del mehanizma za okrevanje in odpornost, kar pomeni zamujeno priložnost za učinkovito vključitev enakosti spolov v podnebne in okoljske cilje;

K. ker v politikah in ukrepih držav članic in EU za boj proti posledicam krize življenjskih stroškov in njihovo ublažitev ni obravnavan vidik spola; ker približno dve tretjini ukrepov, ki so jih države članice uvedle za blažitev naraščajočih stopenj inflacije, nista usmerjeni v posebne skupine v ranljivem položaju in zagotavljata le kratkoročne rešitve namesto odzivov, ki bi prispevali k socialno pravičnemu in zelenemu prehodu;

Feminizacija energetske revščine in odzivi na krizo, pri katerih se upošteva vidik spola

1. poziva Komisijo, naj izpolni zavezo predsednice Ursule von der Leyen, da se bo pri oblikovanju vseh politik spodbujala enakost spolov; poziva k evropskemu zelenemu dogovoru ter poštenemu in socialno pravičnemu prehodu po meri vseh, tako da bi oblikovali presečno strategijo za obravnavanje energetske revščine, ki bo prinesla preobrazbo v prid enakosti spolov, ter povečali javne naložbe v socialna, cenovno dostopna in energetsko učinkovita stanovanja;

2. poziva države članice in EU, naj nujno zagotovijo cenovno dostopne komunalne storitve in hrano za gospodinjstva z nizkimi dohodki, zlasti za tiste, ki se spopadajo s presečno diskriminacijo; poudarja, da nikogar ne bi smelo zebsti na vrhuncu zime in nihče ne bi smel trpeti vročine v žgočih poletnih mesecih, ter poziva države članice in EU, naj prepovejo odklope energije;

3. poziva države članice, naj povečajo javne naložbe v politike, ki so neposredno ali posredno namenjene boju proti negativnim učinkom krize življenjskih stroškov na ženske v vsej njihovi raznolikosti, da zagotovijo dostop do visokokakovostnih javnih storitev za oskrbo, izobraževanje, zdravje, vključno s spolnim in reproduktivnim zdravjem ter pravicami, in nastanitev, ter da zaščitijo žrtve nasilja na podlagi spola;

4. poziva Komisijo, naj oceni in po potrebi predlaga nove zakonodajne akte za boj proti financializaciji stanovanjskih trgov in špekulantom prepreči, da bi povzročili nedostopnost stanovanj;

5. poudarja, da ima dostop do električne energije bistveno vlogo pri zmanjševanju revščine ter pri zagotavljanju polne in enakopravne udeležbe v družbi; poziva EU in države članice, naj priznajo pravico do energije;

6. poziva generalni direktorat Komisije za energetiko, naj pripravi akcijski načrt za enakost spolov, s katerimi bi zagotovili, da bo vsa energetska zakonodaja EU, vključno s pravico do souporabe energije, kot je navedeno v Direktivi (EU) 2018/2001, vključevala razsežnost enakosti spolov, ter oblikovali posebne ukrepe in ciljno usmerjena sredstva za boj proti feminizaciji energetske revščine;

7. poziva Komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo razsežnost spola in presečne razsežnosti vključene v vse sheme za energijsko učinkovitost in obnovljivo električno energijo, da bi podprli državljane, na katere energetska revščina najbolj vpliva;

8. poziva Komisijo in države članice, naj od Eurostata zahtevajo podatke o energetski revščini, razčlenjene po spolu; v zvezi s tem poziva evropsko opazovalnico za energijsko revščino, naj te podatke uporabi za oblikovanje in izbiro kazalnikov, ločenih po spolu, ki bi omogočili razvoj na dokazih temelječe politike na tem področju, pri čemer naj se posvetuje z Evropskim inštitutom za enakost spolov, Agencijo Evropske unije za temeljne pravice in Evropsko agencijo za okolje;

9. poziva Komisijo, naj od držav članic zahteva, da v nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih izvedejo ocene učinka na enakost spolov, tudi pri poročanju o energetski revščini;

Na poti k zelenemu prehodu, ki vključuje spol

10. opozarja, da je zeleni prehod nujen za preprečitev resnih prihodnjih kriz in čedalje večje revščine; poleg tega opozarja, da bo zeleni prehod socialno pravičen le, če bo vključeval vidik spola in zagotavljal enake možnosti za ženske in tiste, ki se spopadajo s presečno diskriminacijo; zato poziva Komisijo, naj imenuje koordinatorja EU za enakost spolov in podnebje, ki bo imel dovolj osebja in finančnih sredstev, ter naj v vse politike in zakonodajo EU vključi ocene učinka na enakost spolov, zlasti v pobude v okviru evropskega zelenega dogovora;

11. poudarja, da imajo ženske strateško vlogo pri zelenem prehodu, saj so ključne akterke pri razvoju trajnostnih in ekološko sprejemljivih vzorcev potrošnje in proizvodnje ter v podjetništvu in pri oblikovanju politike;

12. obžaluje, da so ženske bistveno premalo zastopane na ključnih položajih oblikovanja politik o podnebnih spremembah in okolju, ter poziva EU in države članice, naj zagotovijo enako in raznoliko zastopanost na položajih odločanja v institucijah EU, vladnih organih in javnih organih na vseh ravneh upravljanja;

13. poziva Komisijo, naj zmanjša razlike med spoloma v energetskem sektorju ter ženskam zagotovi enak dostop do tečajev usposabljanja o energetski učinkovitosti in novih zaposlitvenih priložnosti v energetskem sektorju;

14. poziva Komisijo in Svet, naj se zavežeta vključevanju vidika spola v proračun in zagotovita, da to velja za celoten proračun EU ter da se v celoti izvajajo priporočila Evropskega računskega sodišča, tudi pri vmesnem pregledu sedanjega večletnega finančnega okvira ter izvajanju mehanizma za okrevanje in odpornost;

°

° °

15. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.

OBRAZLOŽITEV

Življenjski stroški in energetska kriza – najbolj so prizadete ženske

Evropa doživlja krizo življenjskih stroškov in energetsko krizo v obsegu, kot ga v novejši zgodovini skorajda ni bilo. Po vsej celini se ljudje borijo za preživetje, pri čemer morajo izbirati med ogrevanjem in hrano.

Na začetku leta 2022, po pandemiji covida-19, je bila Evropska unija pripravljena, da se loti „dela, da bo Evropa postala bolj zelena, bolj digitalna in odpornejša“[1]. Nato pa je 24. februarja Rusija napadla Ukrajino.

Vojna, ki jo je Rusija začela proti Ukrajini in njenim prebivalcem, je poleg velikega trpljenja, ki ga je prinesla ljudem, močno vplivala na dobavne verige, kar je povzročilo nenaden dvig cen energije in hrane, inflacija pa je poskočila v nebo. Evropska centralna banka je leta 2022 zaradi stopenj inflacije prvič po 11 letih zvišala obrestne mere.

Žal se je inflacija zvišala, še preden bi si lahko najranljivejše družbene skupine opomogle po pandemiji covida-19, kar je še dodatno otežilo življenjske razmere za številne evropske državljane.

Zaradi tega povečanja življenjskih stroškov in porasta cen energije zdaj več milijonov gospodinjstev potrebuje pomoč. Toda če pogledamo več kot le številke, revščina nosi ženski obraz.

Ženske se po vsej Evropi spopadajo z večjimi socialno-ekonomskimi izzivi in višjo stopnjo revščine kot moški. Na splošno imajo pogosteje prekarne zaposlitve, njihova plača je nižja in verjetneje je, da bodo opravljale neplačano delo varstva otrok. Nekatere skupine žensk se spopadajo z različnimi oblikami diskriminacije pri dostopu do izobraževanja, zdravstvene oskrbe, zaposlitve in socialnih storitev. Med take spadajo ženske, starejše od 65 let, invalidne ženske in ženske iz etničnih manjšin.

Neenakosti med moškimi in ženskami so se po pandemiji covida-19 povečale in sedanja kriza življenjskih stroškov nesorazmerno vpliva na ženske zaradi njihovega nižjega povprečnega dohodka, slabih in energetsko neučinkovitih stanovanjskih razmer ter odvisnosti od socialnih prejemkov. Leta 2021, preden se je začela kriza, je v EU več kot 20 milijonov več žensk kot moških živelo pod indeksom revščine. Pri sedanji stopnji napredka bi EU potrebovala vsaj 60 let, da bi dosegla enakost spolov[2].

Ursula von der Leyen je obljubila, da „ne bo nihče zapostavljen“, vendar je pozabila na zeleni dogovor

Vemo, da so ženske izpostavljene večjemu tveganju energetske revščine, tj. pomanjkanju dostopa do cenovno dostopnih virov energije. Ta problem je priznan izziv na ravni EU. Po podatkih Evropske komisije je energetska revščina razširjen problem v vsej Evropi, saj si med 50 in 125 milijoni ljudi ne more privoščiti ustreznega ogrevanja prostorov.

[1] https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/recovery-plan-europe_sl
[2] https://sdgwatcheurope.org/cost-of-living-crisis-exacerbates-poverty-for-women-in-europe/

Vendar je na voljo zelo malo podatkov o vplivu energetske revščine na moške in ženske v EU. Le nekaj držav članic je sprejelo opredelitve energetske revščine in kazalnike energetske revščine, pri katerih se spol običajno ne upošteva.

Evropski parlament je že leta 2016 sprejel resolucijo o dostopu do energije, v kateri je pozval k razsežnosti enakosti spolov v vseh energetskih politikah. Žal je bil kljub številnim pozivom Evropskega parlamenta in obljubi predsednice Komisije Ursule von der Leyen, da pri evropskem zelenem dogovoru ne bo nihče zapostavljen, dosežen le majhen napredek.

Čeprav je sedanja Komisija zavezana vključevanju načela enakosti spolov v vse svoje glavne pobude, so povezave med politiko enakosti spolov in področji politike evropskega zelenega dogovora ter mehanizmom za okrevanje in odpornost neustrezne.

V praksi je mogoče dosedanje dosežke Evropske komisije v zvezi z zelenim dogovorom opisati kot s strani EU financiran zeleni prehod, ki se ne ozira na vidik spola in lahko poveča obstoječe spolne in presečne neenakosti.

Evropsko računsko sodišče v posebnem poročilu št. 10/2021: *Vključevanje vidika spola v proračun EU: čas je, da se z besed preide na dejanja* prav tako potrjuje, da Komisija ne spoštuje svoje obveznosti, zapisane v Pogodbah, da bo spodbujala enakost med ženskami in moškimi na vseh področjih oblikovanja in izvajanja politike. Poročilo ugotavlja, da kazalniki in podatki, razčlenjeni po spolu, pogosto niso vključeni v razvoj politike, kar ovira analizo vključevanja načela enakosti spolov[3]. Posledično v pobudah zelenega dogovora in mehanizma za okrevanje in odpornost ni zagotovljena enakost spolov.

Poleg tega Evropski inštitut za enakost spolov v *Indeksu enakosti spolov za leto 2023: enakost spolov in evropski zeleni dogovor* prav tako poudarja pomanjkanje kakovostnih podatkov in navaja, da trenutni kazalniki ne ustrezajo svojemu namenu. Prepogosto podatki niso razčlenjeni po spolu in tudi kazalniki ne upoštevajo spola. Zato razpoložljivi statistični podatki EU ne merijo vprašanj, ki so pomembna s presečnega vidika spola.

Pomanjkanje dokazov je ključni izziv za Komisijo, če resnično želi izpolniti svojo zavezo, da ne bo nihče zapostavljen. Za uspešno vključevanje različnih potreb in težav žensk in moških v politike, s katerimi se izvaja evropski zeleni dogovor, je nujno, da so na voljo presečna dejstva. To je bistveno za zagotovitev enakega dostopa do zgodovinsko neprimerljivih finančnih sredstev in velikih priložnosti, ki jih ponuja zeleni prehod.

Zeleni dogovor mora prednostno obravnavati socialno pravičnost za odpravljanje revščine, povezane z vidikom spola

Evropa je ponovno v izrednih razmerah, saj se spopada s pomembno energetsko krizo zaradi odvisnosti od fosilnih goriv in nestanovitnega energetskega trga.

Socialni vidiki evropskega zelenega dogovora in naših energetskih politik so ključni za doseganje podnebnih ciljev EU in ublažitev socialno-ekonomskih učinkov ruske vojne proti Ukrajini.

Zdaj najranljivejši državljani EU plačujejo ceno za nestanovitnost našega energetskega sistema, odvisnega od fosilnih goriv. Revščina nosi ženski obraz in že leta 2021, preden se je

[3] https://www.eca.europa.eu/sl/publications?did=58678

začela sedanja kriza, je v EU več kot 20 milijonov več žensk kot moških živelo pod indeksom revščine.

Evropski parlament je podal več odločnih izjav v zvezi z enakostjo spolov in energetskim prehodom. V svoji resoluciji z dne 17. februarja 2022 je priznal, da se ženske še vedno soočajo s strukturnimi in kulturnimi ovirami za udeležbo pri vseh vidikih energetskega in podnebnega prehoda[4].

Za strukturne probleme so potrebne strukturne rešitve. Zato se morajo presečni podatki in pristop, ki upošteva vidik spola, odražati v oblikovanju politike EU za boj proti povečevanju revščine, povezane z vidikom spola. Izvajanje evropskega zelenega dogovora ponuja priložnost za uresničitev zaveze glede vključevanja načela enakosti spolov in presečne perspektive v vse dejavnosti EU, vključno s postopkom priprave proračuna EU.

V poročilu je predstavljenih več ukrepov za boj proti povečanju revščine, povezane z vidikom spola, in ponovljeni so številni pozivi Evropskega parlamenta Komisiji, naj izpolni svojo obljubo in zagotovi prehod na zeleno energijo po meri vseh.

Zagotavljanje socialno pravičnega zelenega prehoda je torej bistveno za uspešnost zelenega dogovora in za doseganje enakosti spolov v Evropski uniji.

[4] https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2022-02-17_SL.html